

O radu DORH-a u 2010.

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2012/2/15 15:31:21

Fonogram moje rasprave u Hrvatskom saboru 15. veljače 2012.

Vi ste, gospodine Bajiću dosta sramežljivo rekli ja ću jasno reći, da ne bude dvojbe naravno da bi bilo daleko korisnije, svrsishodnije da smo o ovom Izvješću raspravljali početkom 2011. Jer danas raspravljati o onome što se događalo 2010. samo da zadovoljimo formu jer Zakon tako nalaže, nije dobro i to bi trebala biti pouka i pouka da ubuduće bez obzira iz kojih razloga je ovo Izvješće stajalo na dnevnom redu tako dugo, da nam se to više ne događa. Institucija, ovo Izvješće prevažno je za funkcioniranje pravne države u svakoj državi pa tako i u Hrvatskoj i mislim da nije dobro nas kao Sabora da ne raspravljamo o tom Izvješću na vrijeme, upućujemo određenu poruku da nam nije stalo do toga što nije dobro. Možda bi ova rasprava bila idealna da smo ju bar na zadnjoj sjednici prije izbora nabavili.

Ono što me zbunjivalo zadnje dvije, tri godine, a ova 2010. obuhvaćena je tom periodu da je znatan napredak učinkovitosti rada svih državnih odvjetništva u Hrvatskoj procesuiranje, suđenje i osuđivanje dijelom promjena u političkoj volji. Pa ono prije nije bilo političke volje, pa je onda najednput politička volja došla i imamo velike procese koji su zahvatili ne samo sitne kokošare i one koji krađu bicikle po tržnicama nego i one koji su obnašale visoke državne dužnosti.

Ja sam uvijek mislio da je rad državnih odvjetništava i istražnih tijela u cjelini od policije pa do pravosuđa uvijek posljedica zakonodavnog okvira, poštivanja zakona, ètanja prijava, obrada prijava, podnošenja optužnih akata ili odbaćaja, ali naučili smo da u Hrvatskoj nije dovoljno samo zakonodavni okvir nego mora postojati i nekakva politička volja. E sada èija je to politička volja odlučujuća u uspješnosti rada državnog odvjetništva? Politička volja u Hrvatskoj ili negdje drugdje? Svi se slažu, o tome se puno pisalo i govorilo da je konačno u Hrvatskoj bilo moguće procesuirati sve one velike. E sada, iz ovog izvještaja s obzirom da se odnosi na 2010. ja još uvijek nisam uvjeren da je gospodin Bajić i svi njegovi suradnici, pomoćnici i zamjenici zahvatio sve ili bar već dio, to ćemo moći vidjeti kada dođe izvještaj za 2011. za koji se toplo nadam da ga nećemo raspravljati 2014. Ali to nije problem državnog odvjetništva nego nas u Saboru.

Ja znam da su istrage tajne i da svaka informacija ili podatak o istragama ili istrazi nitko ne smije javno govoriti ali ja ne mogu odoliti da ne znam po koji puta ne pitam što je s onim aferama ili slučajevima za koje nije sporno da se koruptivna ili kriminalna radnja dogodila, samo da nikako utvrdimo tko je u Hrvatskoj bio s druge strane. jedan od takvih primjera je Deimler, zna se tko je davao, koliko je dano ali mi nikako ne možemo utvrditi tko je u Hrvatskoj primao.

Vidio sam neki dan u medijima informaciju da je zatražena pomoć Američkih vlasti, zašto ne Njemačkih i kako je moguće da u takvim predmetima, koji su predmeti uvozne korupcije u Hrvatskoj iz Europske unije, predstavnici Europske unije nam nikada nisu održali lekciju o tim slučajevima, nego nekim drugima. Hypo, raspravljajući o izvještaju za 2009. na moje pitanje oko Hypo gospodin Bajić je rekao da Austrijske vlasti nisu bile susretljive. Da je bilo dosta problema u toj međunarodnoj suradnji, pomoći, da li još uvijek kod tog predmeta ta ocjena stoji. Imamo i slučaj Patrie gdje u Finskoj je pokrenuta istraga za davanje mita nekome u Hrvatskoj ali nismo izvješteni da li u Hrvatskoj je pokrenuta istraga tko je to primao. Sada pitam samo na ta tri slučaja, da li se i ovi predmeti

mogu klasificirati u onu sintagmu političke volje, jer onda oèito ako je tako nije dovoljna politička volja samo u Hrvatskoj nego i negdje drugdje. E sada gdje je to sve negdje drugdje, doista bih volio jednom da razumijem jer ja æu priznati da doista ne razumijem zašto je politička volja tako bitna kada je ovo područje u pitanju.

Dvije stvari koje nisam našao u ovom izvještaju ali je pri samom kraju uvodnog obrazlaganja gospodin Bajić spomenuo jednu od tih tema, prvo je poglavlje kaznenog zakonodavstva èlanak 114. koji regulira kazneno djelo na štetu rada, radnika, kolektivnih ugovora, mirovinskog, zdravstvenog i socijalnog osiguranje. U ovom Izvještaju gospodine državni odvjetnici napisali ste samo jednu konstataciju da je te 2010. godine bilo 281 prijava i ništa više. Kakva je bila sudbina tih prijava? Tko su podnositelji? Koja su to kaznena djela po èlanku 114. bila predmet vaše obrade, koliko tih 281 ste vi odbacili, a koliko krenuli dalje? Gdje se to najèešæe događaju kaznena djela kada se krše radnièka prava? Zašto to područje tako uporno oèito i forsirajuæe izbjegavate u svojem Izvještaju veæ treæi put za redom?

Ovo je treæe izvješæe kada se na kršenje radnièkih prava u dijelu poèinjenja kaznenog djela odnosite samo konstatacijom koliko ih je bilo. Jer ako je to samo to, blago nama. Mi u Hrvatskoj po vama nemamo problema kaznenim djelima protiv interesa radnika bilo pojedinaèno, bilo organizirano u sindikate, bilo da se radi o pravima iz zakona ili kolektivnih ugovora. Ali svi znamo da nije tako. Svi znamo da ova brojka 281 ne razotkriva pa niti 10% stvarne zbilje, jer èlanak 114. smo sve do nedavno ne znam kako æe to biti ubuduæe, tumaèili poput žvakaæe gume u kojem je trebalo dokazivati da je postojala volja poslodavca da radniku nešto ne da. Dakle, iz objesti je kršio radnièka prava. To sam vam zamjerao do sada, zamjeram vam i sada.

I drugo područje je gospodarski kriminal i spomenuli ste u predzadnjoj reèenici steèajne postupke. Ako sam dobro upamtio 27 predmeta 8 osuđujuæih na kraju.

Zašto sam se toga sjetio? Ja sada ne znam da li su te osude ili prijave bile za ono područje eventualnih kaznenih djela u steèajnom postupku, međutim mene zabrinjava nešto drugo. Ono što se u tim tvrtkama koje završe u steèajnom postupku događa prije poèetka steèajnog postupka, pa æu vas podsjetiti i ilustrirati. "Kamensko-Zagreb", "Đakovština", "KIO", "MTÈ Tvornica rublja", "MTÈ Tvornica èarapa", "Jadrnkamen", "Dalmacija vino", "Bilokalnik", "Dalit". Što je zajednièko ovim predmetima?

Godinu do dvije prije otvaranja steèajnog postupka zaposleni radnici pojedinaèno, organizirano kroz sindikate ili na drugaèije naèine upozoravali su i podnosili prijave nadležnim državnim odvjetništvima sumnjajuæi ili èak pokušavajuæi dokazati da se iz tih tvrtki isisava novac, da se rade makinacije i malverzacije samo u cilju da se firma dovede do steèaja ali prije toga toliko prezaduži da iz steèajne mase vjerovnici, a posebice radnici neæe moæi naplatiti niti 5% svojih potraživanja. Ja imam gore na klupi kopije dvadesetak takvih prijava koje su išle nadležnim državnim odvjetništvima i koje su mahom bile sve odbijene. Sve te tvrtke su završile u steèajnom postupku, u steèaju i svi ti steèajevi završavaju likvidaciju. Nijedan od tih steèajeva nije završio preustrojem, nitko nije nastavio barem djelomiènu proizvodnju i onda kada razotkrijete nakon likvidacije onda dolazite do toga da se zapravo radilo o borbi za zemljište ili drugo izuzetnu vrijednu imovinu.

Èemu Zakon o trgovaèkim društvima èlanci 251. i 626.? Èemu Zakon o steèaju a posebice èlanak 4. koji upravo obavezuje da kada je samo jedan od zakonskih uvjeta za steèajni postupak? Dakle to je ili nesposobnost plaæanja duže od 60 dana ili kada dugovi tvrtke prijeđu vrijednosti imovine, u sljedeæih tri tjedna mora podnijeti prijedlog za steèajni postupak. Koliko je uprava ili èlanova uprava u Hrvatskoj sankcionirano što nisu poštivale ove zakonske odredbe i pokrenule steèajni postupak 61. dana nemoguænosti plaæanja? Zašto svi žmirimo nad tom èinjenicom da po dvije godine traju uvjeti za steèaj a nitko ga ne otvara, a isto to vrijeme firma i dalje postaje predmet zaduživanja dijela vlasnika, samo jednog ili svih i to po modelu i receptu? Naprave pet poduzeæa, pet tvrtki. Proizvodne hale su u vlasništvu tvrtke A, strojevi vlasništvo tvrtke B, radnici zaposleni u tvrtki C, roba na tržište ide iskljuèivo ide preko tvrtke C i naravno da jedini tko novac od prodane robe i usluge ne dobiva je

ona tvrtke gdje su radnici i onda žena direktora osnuje štedno-kreditnu zadrugu koja financira i pozajmljuje, posuđuje novac tvrtki da bi isplaćivala plaće, reketari i kamatari ih godinu dana i natjeraju ih u stečaj. I ta prijava je dana nadležnom državnom odvjetništvu odbačenu i naravno da je ta tvrtka u Karlovcu konkretno kasnije završila u stečaju. Ne mogu shvatiti da od toliko upozorenja, podnešenih prijava, dokazivanja o ovim predmetima koje sam vam naveo nije bilo moguće reagirati prije tako dugo dok dugovi nisu došli do te mjere da radnici ne mogu naplaćivati svoja potraživanja. U zaključcima često ste Sabora upozoravali apelirali, sugerirali i nudili nekakva rješenja poboljšanja zakonodavnog okvira, ovaj puta je to izostalo iz čega zaključujem da više nemate problem u zakonodavnom okviru kao što je to bilo spominjano ranijih godina.

I završit će sada jednim upozorenjem da poslije ne bude nismo znali. Jedan od takvih priprema za stečajni postupak vam se danas dešava usred grada Zagreba. I List "Vjesnik" i Tiskara "Vjesnik" u proteklih godina dovedeni su u takvo zaduženje da će morati završiti u stečaju. Jedni i drugi. Najprije će "Vjesnik" biti dat u "Narodnim novima", onda sam jučer saznao da je "Vjesnik" zapravo sada vlasništvo Hrvatske pošte. Čudno ali istinito. Tiskara zadužena kada i ne bi imala duga teško bi našla kupca, ali sa dugom nikako, i završit će u stečaju uz likvidaciju. A što je u pozadini? Centar grada Zagreba, imovina, zemljište i zgrade.

Sada samo potražite od sada pa unazad tko je sve zadužio ta dva pravna subjekta i tko je napravio dvadesetak hipoteka na tu imovinu čekajući samo trenutak kada će radnici izgubiti živce i sami pokrenuti stečajni postupak da barem dobe radne knjižice da se mogu na Burzu prijaviti. Ja vam sada velim, dvije godine se radilo na tome da ta lokacija u centru Zagreba kroz stečajni postupak završi u jednim rukama. Količina pljačke u pretvorbi '90.-tih i danas kroz stečajne postupke je otprilike jednako pogubna, jednako vrijedna.